

O MONADĂ DRAMATURGICĂ

CAII LA FEREASTRĂ de Matei Vişniec • **TEATRUL MIC** • Data reprezentației: 12 ianuarie 1994 • Regia: Nicolae Scarlat • Scenografia: Dragoș Buhagiar • Distribuția: Ana Scarlat (Mama, Fiica, Soția), Ioan Chelaru (Mesagerul, Personajul cu Toba), Claudiu Istodor (Fiul, Tatăl, Soțul).

Piesă de tinerețe a veteranului noii generații (?) de dramaturgi români, **Caii la fereastră** are, în sfârșit, parte la Teatrul Mic de premiera ce ar fi trebuit să se petreacă, acum aproape un deceniu, la „Nottara”, fiind atunci suspendată, chiar în ziua reprezentației, din cauza plecării lui Matei Vişniec în străinătate. Înăptuită grație Premiului „Horia Lovinescu”, decernat în anul 1992 dramaturgului de către Grupul de societăți „Glob R”, condus de Radu Dumitru, și de către revista „Teatrul azi” – premiu constând în subvenționarea montării acestui text anume –, inedita recuperare i-a oferit regizorului Nicolae Scarlat ocazia de a continua fidelă și fertilă investigare scenică a scrierilor lui Vişniec. Acestea alcătuiesc deja, poate nu atât un univers, cât o monadă dramaturgică, definită de perceperea acută a absurdului ce guvernează relațiile dintre oameni, fie ele strict interpersonale, intime (în sens larg), ori înălțate, prin jocul întâmplărilor, la rangul de Societate, Politică, Istorie etc. Nu altul este demersul în cazul textului în discuție; aici, trei episoade „familiale”, plasate în trei momente istorice

foto: Cornel Lazăr

Ana Scarlat și Ioan Chelaru în **Caii la fereastră** de M. Vişniec la Teatrul Mic (regia: Nicolae Scarlat)

diferite dar având în comun fundalul unui război mai mult sau mai puțin ilustru, servesc descrierii efectelor deopotrivă tragice și grotești ale spiritului belicos în acțiune. Sub privirile îngrijorate, plictisite ori perplexe ale Mamei, Fiicei și Soției (puțin convingătoare, din pricina vocii neîncălzite ori a tracului, în primul rol, Ana Scarlat evoluează satisfăcător, cu accente bine marcate, în celelalte două), Fiul, Tatăl și, respectiv, Soțul (diferențind inteligent ipostazele, într-un continuu crescendo, Claudiu Istodor dă un veritabil recital în cea din urmă) elogiază, fiecare în felul său, măcelul organizat; realitatea sordidă, evocată și ilustrată sarcastic de Mesager (jucat savuros, cu subtilitate și umor sec, de Ioan Chelaru) îi contrazice însă prompt, sancționându-i printr-o moarte lipsită de glorie. Dezavantajată de un anume tezism, pe care

absurdul grațios-temperat al replicilor nu reușește să-l estompeze, piesa nu este printre cele mai izbutite ale lui Vişniec; rigoarea construcției și virtuozitatea dialogurilor, specifice scrierilor dramaturgului, o fac însă, oricum, interesantă. Interesantă, desigur, mai ales pentru spectatori, mulțumită montării simple, de o elegantă austeritate, a lui Nicolae Scarlat, căreia scenografia expresivă a lui Dragoș Buhagiar îi construiește cadrul plastic ideal.

Prin **Caii la fereastră**, Teatrul Mic dovedește că programul său de susținere a dramaturgiei românești contemporane, program neformulat explicit, dar urmărit cu anume consecvență, are șanse să devină, eventual, atrăgător.

ALICE GEORGESCU

COMEDIE CĂZNITĂ ÎN CHEIE PARODICĂ

HANGIȚA de Carlo Goldoni. Traducere de N. Al. Toscani • **TEATRUL „ANDREI MUREȘANU”** din SFÂNTU GHEORGHE • Data reprezentației: 12 decembrie 1993 • Regia: Ion Cibotaru • Scenografia: Nicu Constantinescu • Muzica: Mădălina Florescu • Coregrafia: Benkő Gizella • Distribuția: Valeriu Andrei (Cavalerul), Dan Turbatu (Marchizul), Ștefan Alexandrescu (Contele), Valentina Buzdugan (Mirandolina), Ileana Surdu (Prima actriță, Ortensia), Ina Andriucă (A doua actriță, Dejanira), Roxana Comșa (A treia actriță), Vasilica Răileanu (A patra actriță), Keresztes Enikő (A cincea actriță), Sergiu Aliuş (Fabrizio), Tiberiu Todoran, Nicolae Croitoru (Servitorul).

Nu știm câte dintre teatrele țării s-au încumetat să-l omagieze pe Carlo Goldoni – unul dintre cei mai importanți comediografi ai teatrului universal – cu prilejul comemorării a două secole de la trecerea lui în neființă și, totodată, în nemurire. Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe a făcut-o montând celebra comedie **Hangița**. Faptul că direcțiunea a decis să marcheze acest important eveniment cultural printr-o premieră e de salutat. Felul, însă, în care regizorul Ion Cibotaru – secundat, neinspirat, de scenograful Nicu Constantinescu – a realizat această premieră e discutabil și amendabil în multe dintre

compartimentele sale. În primul rând, ne referim la ideea organizării în hanul Mirandolinei a unui carnaval burlesc, la care participă inclusiv chelnerii și bucătarii și care, în mod paradoxal, din element dinamizator în intenție, devine o frână în calea derulării acțiunii, alertă de felul ei din scriitură. Carnavalul, altoit în mod artificial pe fundalul unei muzici fără nici o legătură cu Carlo Goldoni și epoca lui, n-are nici un haz, fiind de o platitudine supărătoare. E un leit-motiv anost și agasant prin repetare, ce se lipește anevoie pe trupul spumoasei comedii goldoniene și în care versurile (semnate de Radu Macrinici) sună cam în felul următor:

